

**UCHWAŁA NR XXX/182/2013
RADY GMINY MNISZKÓW
z dnia 12 lipca 2013 r.**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Mniszków
na lata 2013-2015**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 594),
art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 135, poz. 154)

Rada Gminy Mniszków uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Mniszków na lata 2013-2015 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Stawomir Pawłowski

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MNISZKÓW NA LATA 2013-2015

Wstęp

We współczesnym świecie sprawy rodziny, jej zadania oraz rola nabierają coraz większego znaczenia. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewniającym bezpieczeństwo emocjonalne, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym ogromną rolę odgrywają wzajemne relacje między jej członkami. Rodzina ma wpływ na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy. Pozytywne wpływy wychowania w rodzinie są związane z wyznawanymi, pielęgnowanymi w rodzinie wartościami, pełnionymi w niej rolami oraz wzorcami wzajemnego komunikowania się.

Polityka, ekonomia, kultura społeczeństwa wnoszą wiele uprawnień, ale jednocześnie przyczyniają się do występowania różnego rodzaju kryzysów. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników: uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych. Ich oddziaływanie dezorganizuje życie rodziny, nie potrafi ona sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Dzieci są szczególnie narażone na różnego rodzaju zagrożenia, dlatego też wymagają szczególnej troski i zainteresowania. Dbłość o harmonijny rozwój młodego pokolenia jest podstawowym obowiązkiem rodziny jak również instytucji zajmujących się edukacją, zdrowiem, bezpieczeństwem – także socjalnym, profilaktyką zagrożeń i innych. Dlatego ważnym jest rozwój różnych form wspierania dzieci i młodzieży, zapobiegających patologiom, wspierających ich proces wychowania oraz kształtowania odpowiednich postaw społecznych.

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Mniszków na lata 2013-2015 zwany dalej Programem opracowany został w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 135). Stosownie do art. 176 pkt 1 do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mniszków na lata 2013-2020.

I. Diagnoza środowiska lokalnego

Gminę Mniszków według stanu na dzień 31.12.2012 r. zamieszkiwało 4.719 mieszkańców.

Rodziny z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych.

Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, trudnościami adaptacyjnymi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym.

Pomoc społeczna działa w sytuacjach, w których zostały zagrożone podstawowe warunki egzystencji osoby lub rodziny, bądź też jakość życia obniżyła się poniżej społecznie akceptowanego minimum. Jej celem jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin. Pomoc społeczna ma także na celu umożliwienie osobom i rodzinu bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób i rodzin objętych pomocą społeczną.

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną.

	2010	2011	2012
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	228	259	253
Liczba rodzin	145	171	167
Liczba osób w rodzinach	457	492	480
Udział % osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem	9,6	10,4	10,2

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniszkowie

W roku 2012 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniszkowie objął pomocą społeczną następujące typy rodzin:

	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	167	481
o liczbie dzieci		
1	29	110
2	31	138
3	11	56
4	7	43
5	1	7
6	1	8
7 i więcej	1	9
Rodziny niepełne ogółem	17	70
o liczbie dzieci		
1	7	22
2	4	16
3	3	14
4 i więcej	3	18

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniszkowie

W latach 2010-2012 najczęstszymi przyczynami przyznawania świadczeń z pomocy społecznej były: bezrobocie i długotrwała lub ciężka choroba.

Powody przyznania pomocy - liczba rodzin.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
	2010	2011	2012
ubóstwo	35	35	32
sieroctwo	0	0	0
bezdomność	0	0	1
potrzeba ochrony macierzyństwa	4	4	2
w tym wielodzietność	4	4	2
bezrobocie	51	61	73
niepełnosprawność	30	31	30
długotrwała lub ciężka choroba	51	67	68
bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	26	28	30
w tym rodziny niepełne	13	12	12
rodziny wielodzietne	11	12	14
przemoc w rodzinie	1	1	5
alkoholizm	2	3	2
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	3	7
zdarzenie losowe	7	3	6

Zródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniszkowie

Powrót na rynek pracy klientów Ośrodka jest utrudniony, a często nawet niemożliwy ze względu na niski poziom wykształcenia i kwalifikacji /lub ich brak/. Należy przy tym zaznaczyć, że bezrobocie jest problemem najłatwiejszym do zdiagnozowania. To z nim bowiem utożsamiają się sami klienci potwierdzając go dokumentami z powiatowych urzędów pracy. Jak wynika z analizy sytuacji oraz obserwacji problem bezrobocia rzadko występuje w odosobnieniu. Najczęściej obok niego, jako przyczyna lub skutek, pojawiają się takie problemy jak: niepełnosprawność, uzależnienia, przemoc, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Natomiast środowiska osób długotrwale lub ciężko chorych borykają się z trudnościami finansowymi, związanymi z koniecznością ponoszenia wysokich kosztów leczenia oraz zakupu leków.

Z uwagi na wiejski charakter gminy bardzo dużym problemem jest dostęp do wszelkiego rodzaju placówek i poradni specjalistycznych. Taka sytuacja utrudnia rozwiązywanie problemów rodzin.

Edukacja szkolna w Gminie Mniszków prowadzona jest w trzech szkołach podstawowych oraz w gimnazjum. Każda szkoła posiada własną stołówkę szkolną, w której przygotowywane są gorące posiłki. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniszkowie realizuje Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, z którego korzystają dzieci z rodzin spełniających jego wymogi.

Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej obejmowane są różnymi formami wsparcia finansowego zarówno w ramach ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o systemie oświaty.

W przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, sąd postanawia o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.

II. Zasoby Gminy

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Mniszków na lata 2013-2015 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują instytucje z terenu gminy opisane poniżej:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniszkowie - praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, przyznawanie stypendiów.
2. Urząd Gminy w Mniszkowie - przyznawanie wyprawki szkolnej, dowozy uczniów do szkół.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - przeciwdziałanie problemom związanym z nadużywaniem alkoholu.
4. Zespół Interdyscyplinarny - podejmowanie działań wspierających wobec rodzin uwikłanych w przemoc.
5. Placówki służby zdrowia z terenu Gminy Mniszków - działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
6. Placówki oświatowe z terenu Gminy Mniszków - działalność edukacyjno - wychowawcza, wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci.
7. Punkty przedszkolne - organizowanie opieki dla dzieci w wieku przedszkolnym.

III. Cel główny Programu

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

IV. Podstawowe cele Programu oraz przewidywane działania

1. Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych sprzyjających umacnianiu rodziny.
2. Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością.
3. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych i niewydolnych wychowawczo w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalenie zasobów tkwiących w rodzinach.

1. Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych sprzyjających umacnianiu rodziny.

ZADANIA	REALIZATORZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI
1. Wspieranie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu zjawisk patologicznych w rodzinie (realizacja programów profilaktycznych, pogadanki, zajęcia edukacyjne, akcje informacyjne).	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Mniszkowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe	2013-2015	liczba zrealizowanych działań profilaktycznych
2. Wspieranie działań ukierunkowanych na aktywizację społeczną i zawodową członków rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykluczonych społecznie.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2013-2015	liczba osób, które uczestniczyły w szkoleniach, warsztatach
3. Podniesienie społecznej świadomości o znaczącej roli rodziny poprzez kampanie społeczne, spotkania edukacyjne, rozpowszechnianie ulotek i materiałów informacyjnych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Mniszkowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe	2013-2015	liczba zrealizowanych działań edukacyjnych oraz informacyjnych
4. Promowanie funkcji rodziny wspierającej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Mniszkowie	2013-2015	liczba rodzin wspierających

2. Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością.

ZADANIA	REALIZATORZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI
1. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zagrożonym kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2013-2015	liczba rodzin objętych pomocą finansową i rzeczową
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych posiłków w szkole w ramach Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe	2013-2015	liczba dożywianych dzieci i młodzieży
3. Pomoc udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia (między innymi stypendium szkolne i zasiłek szkolny).	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Mniszkowie, placówki oświatowe	2013-2015	liczba przyznanych stypendiów szkolnych, liczba przyznanych zasiłków szkolnych
4. Dofinansowanie pobytu dzieci i młodzieży na koloniach i obozach.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2013-2015	liczba osób objętych pomocą
5. Współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Mniszkowie	2013-2015	liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

3. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych i niewydolnych wychowawczo w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmacnianie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach.

ZADANIA	REALIZATORZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIKI
1. Monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe	2013-2015	liczba monitorowanych rodzin
2. Wspieranie rodzin poprzez przydzielenie asystenta rodziny (jeśli taka potrzeba zachodzi).	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2015	liczba asystentów rodziny pracujących na rzecz rodzin, liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny
3. Zwiększanie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego (pomoc prawna i psychologiczna).	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie	2013-2015	liczba udzielonych porad
4. Zwiększanie skuteczności działań wspierających podejmowanych wobec rodzin uwikłanych w przemoc.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie	2013-2015	liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”

5. Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do ograniczania picia, zaś osób uzależnionych do podejmowania leczenia odwykowego.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2013-2015	liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe
---	--	-----------	--

V. Adresaci Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Mniszków na lata 2013-2015 skierowany jest do rodzin przeżywających trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci.

VI. Przewidywane efekty realizacji Programu

1. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.
3. Zintegrowanie działań podmiotów na rzecz wspierania rodziny.

VII. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania Programu będą środki własne gminy, środki pozyskiwane z innych źródeł, jak również środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji zadań programu.

VIII. Monitoring i ewaluacja

Monitoring będzie polegał na sporządzeniu rocznego sprawozdania z przeprowadzonych działań w danym roku obowiązywania Programu.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Sławomir Pawłowski